

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA UMETNOSTNA ZGODOVINA V LETU 2024

Poročilo DPK SM za umetnostno zgodovino

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	17
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	18
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori	19
5.1	Zunanje ocenjevanje	19
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene	19
6	Povzetek	20
6.1	Ocena uspeha kandidatov	20
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol	20
6.3	Druge ugotovitve	20

Avtorja:

Anton Starc, glavni ocenjevalec za umetnostno zgodovino

dr. Rebeka Vidrih, predsednica DPK SM za umetnostno zgodovino

Poročilo je potrdila DPK SM za umetnostno zgodovino na 1. seji 8. 10. 2024.

Ljubljana, september 2024

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

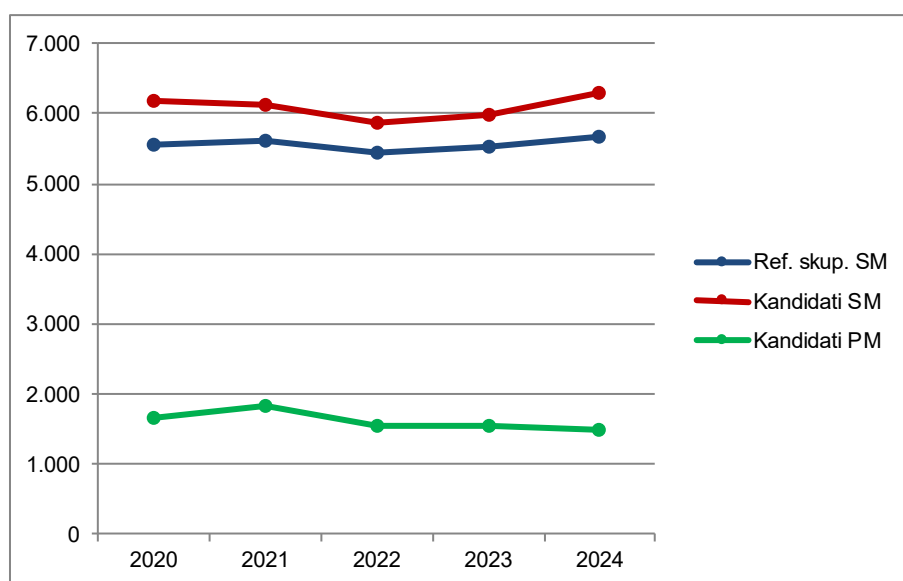
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558
2024	5.674	6.294	1.482

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

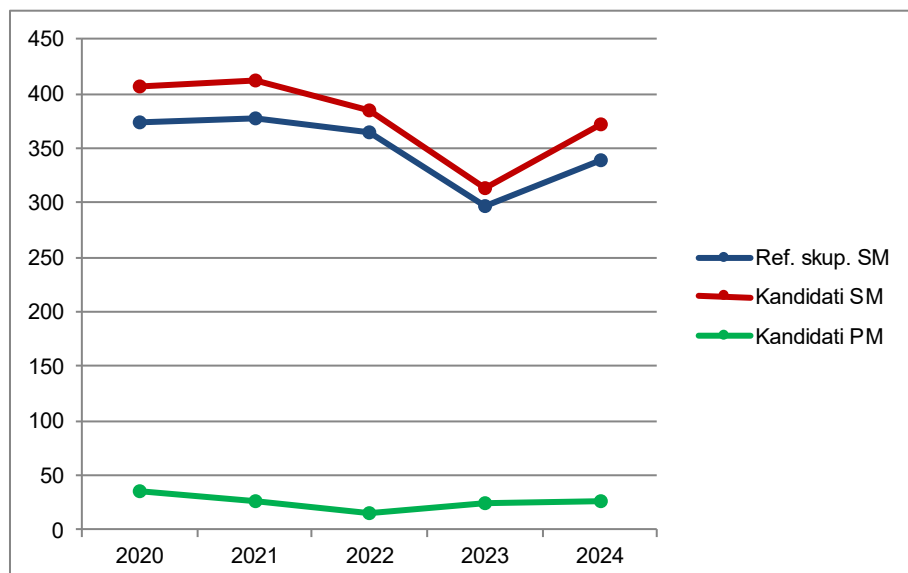
Vir: Državni izpitni center, 2024

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali umetnostno zgodovino v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	373	406	35
2021	377	412	27
2022	364	385	16
2023	296	313	24
2024	338	372	27

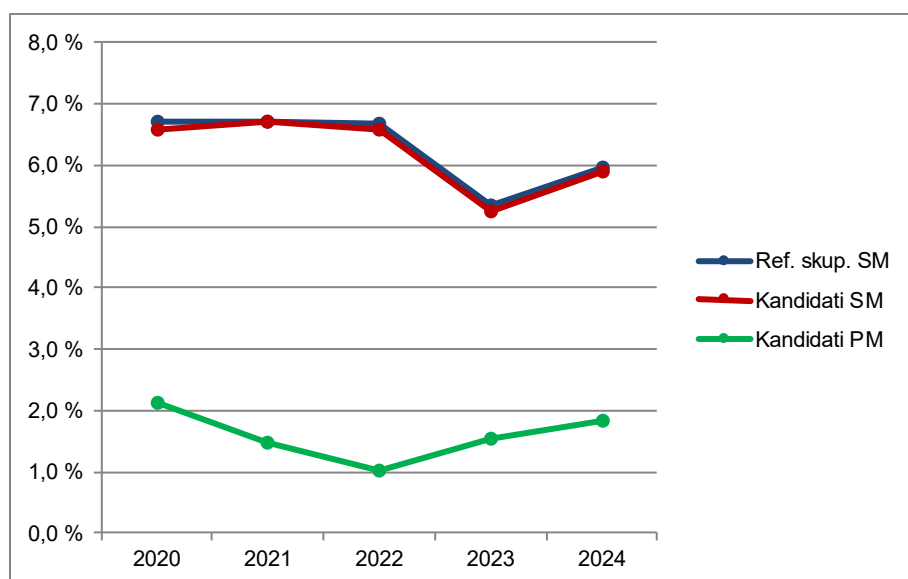
Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali umetnostno zgodovino (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	6,7 %	6,6 %	2,1 %
2021	6,7 %	6,7 %	1,5 %
2022	6,7 %	6,6 %	1,0 %
2023	5,3 %	5,2 %	1,5 %
2024	6,0 %	5,9 %	1,8 %

Slika 1.2.2: Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024

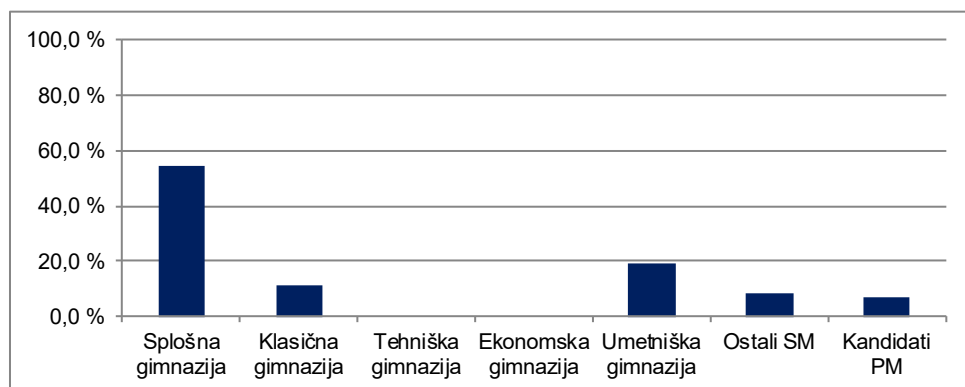
	Število	Delež
Splošna gimnazija	218	54,6 %
Klasična gimnazija	44	11,0 %
Gimnazija	262	65,7 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	0	0,0 %
Umetniška gimnazija	76	19,0 %
Strokovna gimnazija	76	19,0 %
Ref. skup. SM	338	84,7 %
Ostali SM	34	8,5 %
Kandidati SM	372	93,2 %
Kandidati PM	27	6,8 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

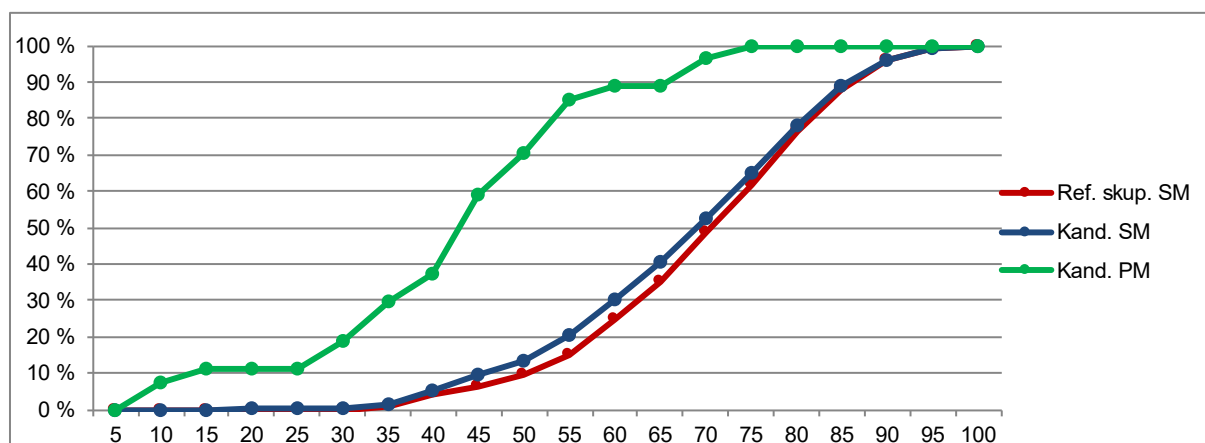
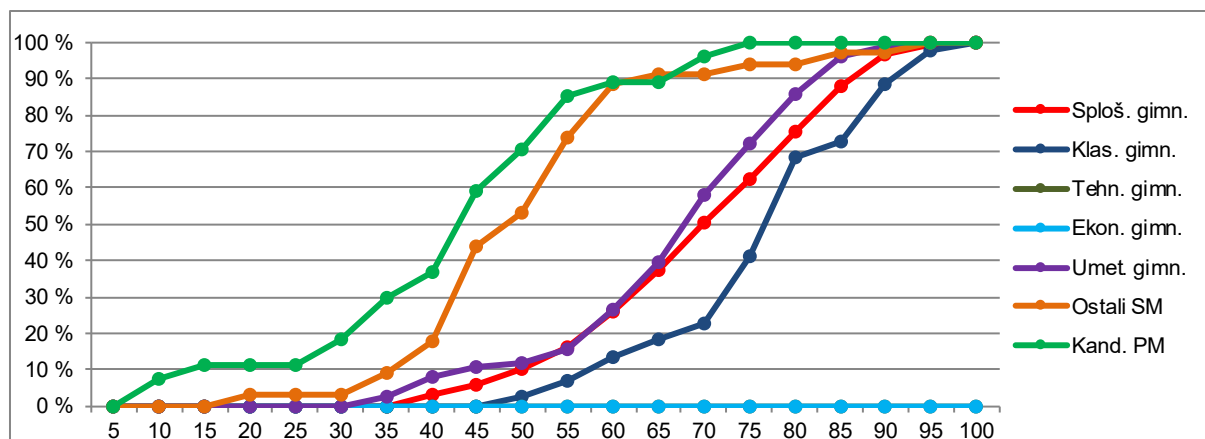
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri umetnostni zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
31-35	0	0	0	0	0	2	2	2	4	2	3
36-40	7	0	7	0	0	4	4	11	14	3	2
41-45	6	0	6	0	0	2	2	8	17	9	6
46-50	9	1	10	0	0	1	1	11	14	3	3
51-55	13	2	15	0	0	3	3	18	25	7	4
56-60	22	3	25	0	0	8	8	33	38	5	1
61-65	24	2	26	0	0	10	10	36	37	1	0
66-70	29	2	31	0	0	14	14	45	45	0	2
71-75	26	8	34	0	0	11	11	45	46	1	1
76-80	28	12	40	0	0	10	10	50	50	0	0
81-85	28	2	30	0	0	8	8	38	39	1	0
86-90	19	7	26	0	0	2	2	28	28	0	0
91-95	6	4	10	0	0	1	1	11	12	1	0
96-100	1	1	2	0	0	0	0	2	2	0	0
SKUPAJ	218	44	262	0	0	76	76	338	372	34	27

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	7 %
15	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	11 %
20	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	11 %
25	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	11 %
30	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	19 %
35	0 %	0 %	0 %	-	-	3 %	3 %	1 %	1 %	9 %	30 %
40	3 %	0 %	3 %	-	-	8 %	8 %	4 %	5 %	18 %	37 %
45	6 %	0 %	5 %	-	-	11 %	11 %	6 %	10 %	44 %	59 %
50	10 %	2 %	9 %	-	-	12 %	12 %	9 %	13 %	53 %	70 %
55	16 %	7 %	15 %	-	-	16 %	16 %	15 %	20 %	74 %	85 %
60	26 %	14 %	24 %	-	-	26 %	26 %	25 %	30 %	88 %	89 %
65	37 %	18 %	34 %	-	-	39 %	39 %	35 %	40 %	91 %	89 %
70	50 %	23 %	46 %	-	-	58 %	58 %	49 %	52 %	91 %	96 %
75	62 %	41 %	59 %	-	-	72 %	72 %	62 %	65 %	94 %	100 %
80	75 %	68 %	74 %	-	-	86 %	86 %	77 %	78 %	94 %	100 %
85	88 %	73 %	85 %	-	-	96 %	96 %	88 %	89 %	97 %	100 %
90	97 %	89 %	95 %	-	-	99 %	99 %	96 %	96 %	97 %	100 %
95	100 %	98 %	99 %	-	-	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

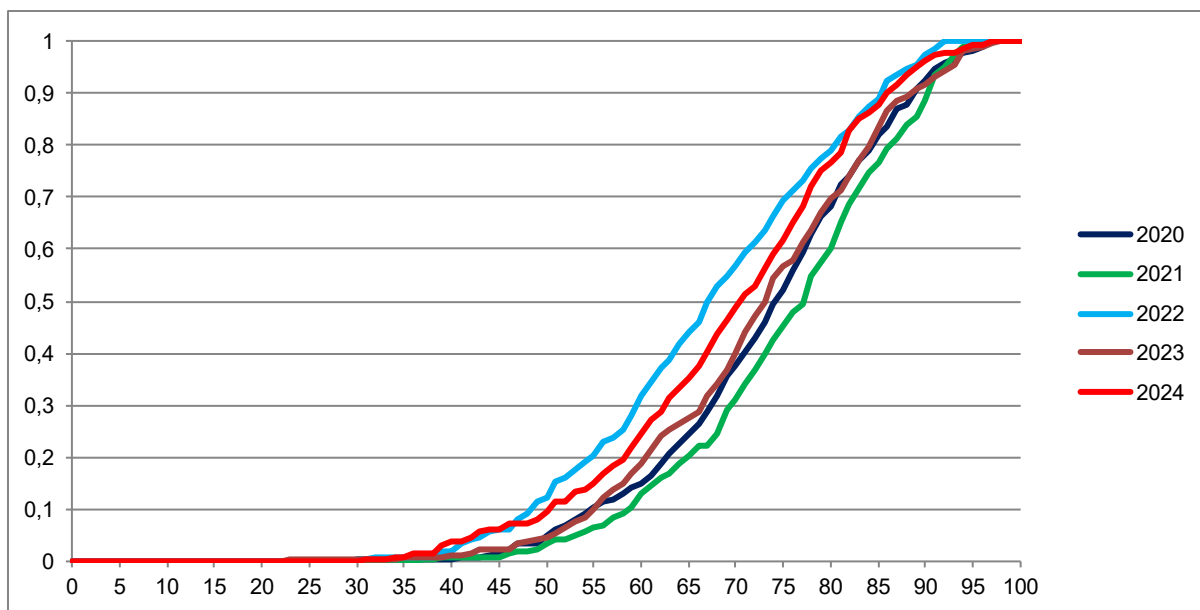
Vir: Državni izpitni center, 2024

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2020 do 2024, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: *Meje med ocenami za zadnjih pet let*

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2020	50	62	74	85
2021	50	62	74	85
2022	47	59	71	82
2023	50	62	74	85
2024	49	61	73	83

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2024

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

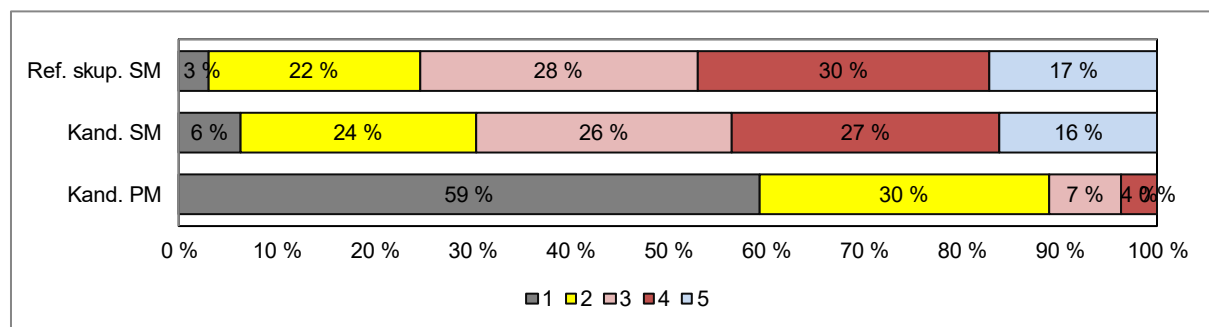
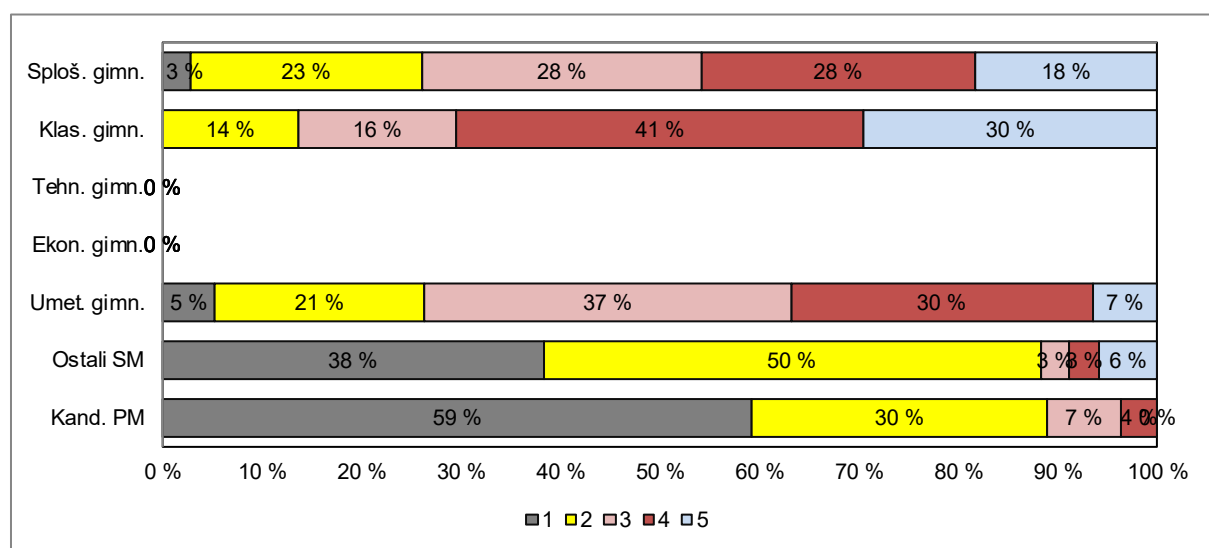
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri umetnostni zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	6	0	6	0	0	4	4	10	23	13	16
2	51	6	57	0	0	16	16	73	90	17	8
3	61	7	68	0	0	28	28	96	97	1	2
4	60	18	78	0	0	23	23	101	102	1	1
5	40	13	53	0	0	5	5	58	60	2	0
Uspešni	212	44	256	0	0	72	72	328	349	21	11
Skupaj	218	44	262	0	0	76	76	338	372	34	27

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	3 %	0 %	2 %	-	-	5 %	5 %	3 %	6 %	38 %	59 %
2	23 %	14 %	22 %	-	-	21 %	21 %	22 %	24 %	50 %	30 %
3	28 %	16 %	26 %	-	-	37 %	37 %	28 %	26 %	3 %	7 %
4	28 %	41 %	30 %	-	-	30 %	30 %	30 %	27 %	3 %	4 %
5	18 %	30 %	20 %	-	-	7 %	7 %	17 %	16 %	6 %	0 %
Uspešni	97 %	100 %	98 %	-	-	95 %	95 %	97 %	94 %	62 %	41 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2024

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024.

Preglednica 3.1: *Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2024*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	218,00	44,00	262,00	0,00	0,00	76,00	76,00	338,00	372,00	34,00	27,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,30	22,33	20,65	-	-	18,93	18,93	20,29	20,08	15,08	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,83	4,14	3,88	-	-	3,82	3,82	3,86	3,78	2,71	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,77	3,95	3,80	-	-	3,92	3,92	3,83	3,75	2,89	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,35	3,86	3,44	-	-	3,12	3,12	3,37	3,23	1,88	1,56
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,31	3,86	3,40	-	-	3,07	3,07	3,33	3,19	1,79	1,56
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	69,27	76,24	70,44	-	-	66,44	66,44	69,54	67,76	50,00	42,18
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	70,00	77,50	72,00	-	-	68	68,00	71,00	69,00	50,00	43,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	13,60	12,18	13,60	-	-	13,49	13,49	13,66	14,78	13,93	16,45
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,78	4,09	3,84	-	-	3,97	3,97	3,87	3,76	2,44	-
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,30	4,00	4,25	-	-	4,25	4,25	4,25	4,20	3,60	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,80	0,82	0,80	-	-	0,75	0,75	0,80	0,81	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,75	0,67	0,73	-	-	0,76	0,76	0,73	0,74	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,67	0,74	0,68	-	-	0,64	0,64	0,65	0,66	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,63	0,69	0,65	-	-	0,65	0,65	0,65	0,69	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,63	0,69	0,65	-	-	0,65	0,65	0,65	0,69	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,66	0,71	0,67	-	-	0,54	0,54	0,63	0,68	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,16	0,57	0,19	-	-	0,44	0,44	0,24	0,30	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,42	0,59	0,44	-	-	0,19	0,19	0,39	0,33	-0,08	-
Odstotek neuspešnih s PP	2,75	0,00	2,29	-	-	5,26	5,26	2,96	6,18	38,24	59,26
Odstotek neuspešnih brez PP	7,34	0,00	6,11	-	-	10,53	10,53	7,10	10,75	47,06	59,26

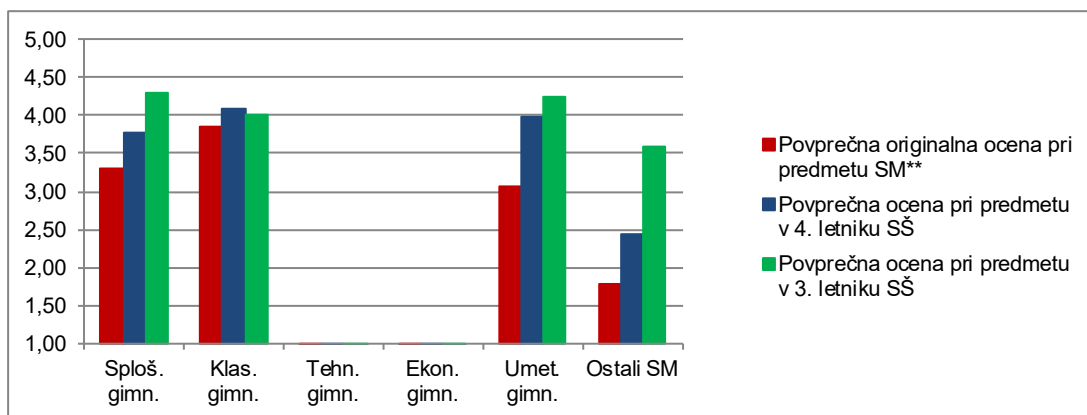
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

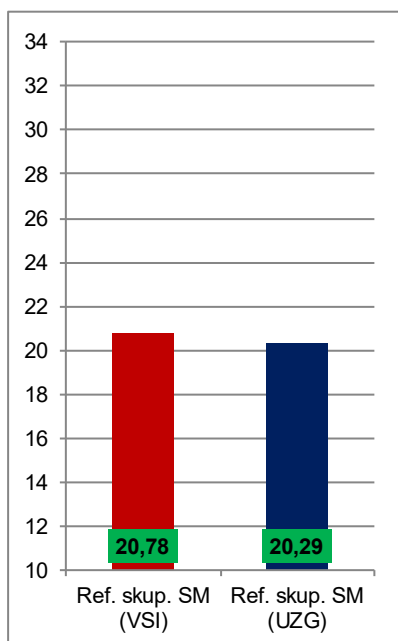
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine in povprečnih ocen iz umetnostne zgodovine v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2024

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2024 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz umetnostne zgodovine (ref. skup. SM – UZG).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2024

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

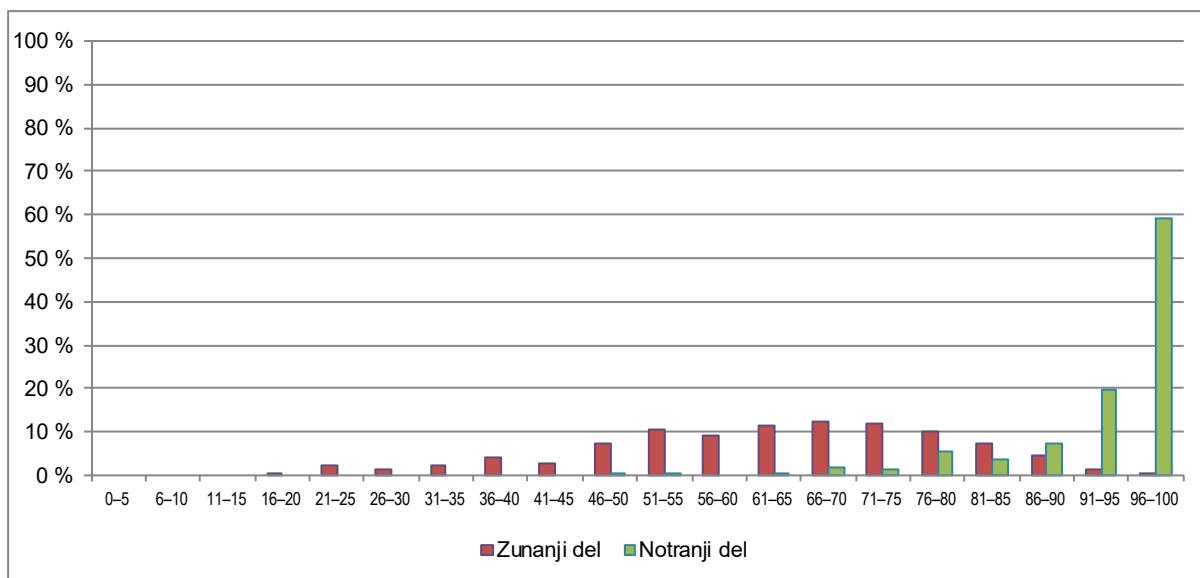
Preglednica 4.1.1: *Osnovni statistični podatki*

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	338	338
Povprečno število odstotnih točk	50,49	19,06
Standardni odklon odstotnih točk	12,96	1,60
Maksimalno število odstotnih točk	77,00	20,00
Povprečna težavnost	0,63	0,95

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.1.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	1 %	0 %
21–25	2 %	0 %
26–30	1 %	0 %
31–35	2 %	0 %
36–40	4 %	0 %
41–45	3 %	0 %
46–50	7 %	0 %
51–55	10 %	0 %
56–60	9 %	0 %
61–65	12 %	0 %
66–70	12 %	2 %
71–75	12 %	1 %
76–80	10 %	6 %
81–85	7 %	4 %
86–90	4 %	7 %
91–95	1 %	20 %
96–100	1 %	59 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2024

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1A	Izpitna pola 1B	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Umetnostno-zgodovinski praktikum
Število kandidatov	338	338	338	338	338
Povprečno število odstotnih točk	19,71	6,79	17,60	6,35	19,06
Standardni odklon odstotnih točk	4,95	1,73	5,88	2,05	1,60
Maksimalno število odstotnih točk	30,00	10,00	30,00	10,00	20,00
Povprečna težavnost	0,66	0,68	0,59	0,64	0,95

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Zunanji del izpita je sestavljen iz dveh izpitnih pol. Vsaka je sestavljena iz dela A (pet nalog polodprtega tipa) in dela B (tri naloge odprtega tipa). Kandidati izberejo štiri naloge v delu A in eno nalogo v delu B. Pri vsaki izpitni poli je mogoče doseči 80 točk, posamezna izpitna pola pa prinese 40 % končne ocene.

Izpitna pola 1, A-del, ima letos indeks težavnosti (IT) 0,66 (lani: 0,67; predlani: 0,63), kandidati referenčne skupine SM so pri tej izpitni poli dosegli povprečno 39,43 absolutne točke (lani: 40,04; predlani: 39,89). B-del ima letos indeks težavnosti 0,68 (lani: 0,69; predlani: 0,65), kandidati referenčne skupine SM so pri tej izpitni poli dosegli povprečno 13,58 absolutne točke (lani: 13,79; predlani: 12,91). Rezultati A- in B-dela so letos slabši kot lanski, glede na to, da smo spustili meje med ocenami.

Najlažja strukturirana naloga v izpitni poli 1 je bila naloga A4 z naslovom *Italijanska renesansa* (IT = 0,72; lani: 0,80), od nalog odprtega tipa pa B6 (IT = 0,69; lani: 0,72), Mironov *Metalec diska* kot temeljni spomenik s primerjavo z *Apoksiomenosom*. V izpitni poli 1 je sta bili najtežji nalogi A1 *Prepoznavanje obdobja* (minojska in mikenska umetnost) in A3 *Srednjeveško slikarstvo in kiparstvo* (IT = 0,61; lani: 0,60). Med nalogami odprtega tipa je bila najtežja naloga B8 (IT = 0,66; lani: 0,60) z Michelangelovo *Poslednjo sodbo* kot temeljnim spomenikom in primerjavo z Dürerjevimi *Apokaliptičnimi jezdec*.

Največ kandidatov (335) je v izpitni poli 1 izbralo nalogo A1 z *Italijansko renesanso* in najmanj (30) nalogo B7, temeljni spomenik romarska cerkev na Ptujski gori (IT = 0,68). Največ kandidatov (224) se je v B-delu odločilo za Mironovega *Metalca*. Še vedno kot najbolj priljubljeni temi iz umetnosti ostajata grška antika in italijanska renesansa. Nekoliko preseneti indeks težavnosti pri prvi nalogi (A1) iz umetnosti starega veka.

V izpitni poli 1 je bilo najlažje vprašanje polodprtega tipa A5.1 (IT = 0,93; lani: 0,97), v nalogi *Prepoznavanje umetnika (Raffael)*, v katerem so morali kandidati navesti umetnika, umetnostno obdobje in eno od mest, v katerih je deloval umetnik. Med nalogami B-dela je bila najlažja postavka B8.1 (IT = 0,97; lani: 0,96) navedba osebne izkaznice temeljnega spomenika Michelangelove *Poslednje sodbe*.

Kot najtežje se je izkazalo vprašanje A2.4 (IT = 0,50; lani: 0,27) v nalogi iz rimske antike, v katerem so morali kandidati z dvema navedbama razložiti razvoj ali značilnosti rimskega portreta. Med postavkami v delu B po indeksu težavnosti izstopajo B6.7 (IT = 0,15; lani: 0,19), B8.7 (IT = 0,16) in B8.6 (IT = 0,20), to sta postavki za celostni vtis besedila in primerjalno opredelitev osebnega mnenja do obeh primerjanih del. Z vsakoletno slabšo pismenostjo kandidatov smo s točkami za celosten vtis besedila ta del izpita še nekoliko otežili. Tukaj očitno nismo dosegli cilja, saj vsako leto opazamo slabšo artikuliranost, skromnost zaključnih misli in pomanjkanje kakšne bolj poglobljene refleksije. Kandidati so v svoji opredelitvi do likovnih del in pri oblikovanju osebnega mnenja zelo površni. Očitno je, da se kandidate premalo opozarja na ta del eseja oziroma se temu, zaradi malega števila točk, učitelji ne posvečajo posebej. Vendar bi kandidati ravno tukaj lahko izkazali najvišje ravni razumevanja, razmišljanja, uporabe pridobljenega znanja in artikuliranosti. Med težji sta sodili tudi vprašanji A2.4 in A5.5 (obe IT = 0,51), v katerem so morali kandidati iz slikovnega gradiva prepoznati cesarja Hadrijana in priljubljen renesančni ikonografski motiv, Marijo z otrokom.

Izpitna pola 2, A-del ima IT 0,59 (lani: 0,68; predlani: 0,57). Kandidati so tu v povprečju dosegli 35,21 absolutne točke (lani: 41,07; predlani: 34,24). Del B ima IT 0,64 (lani: 0,63; predlani: 0,62). Kandidati so tu v povprečju dosegli 12,71 absolutne točke (lani: 12,55; predlani: 12,39).

V izpitni poli 2 je bila po indeksu težavnosti v A-delu najlažja naloga A5 (IT = 0,67; lani: 0,77) z naslovom *Umetnost 2. polovice 20. stoletja*, v B-delu naloga B7 (IT = 0,68; lani: 0,63) s Courbetovim *Pogrebom v Ornansu*. Za najtežjo nalogo se je izkazala naloga A2 (IT = 0,48; lani: 0,57) z naslovom *Baročna arhitektura*.

Po indeksu težavnosti sta bili v izpitni poli 2 najlažji vprašanji v A-delu A1.4 (IT = 0,72, lani: 0,99), ki je spraševalo po Caravaggievem vplivu na umetnika, ki so ga morali prepoznati po dani sliki, to je Rembrandtu, in v B-delu osebne izkaznice vseh treh temeljnih spomenikov – B7.1 (IT = 0,91; lani: 0,98), B6.1 (IT = 0,86), B8.1 (IT = 0,85).

Med nalogami A-dela je bila največkrat izbrana naloga A1, *Michelangelo Merisi da Caravaggio* (324 kandidatov), v B-delu pa naloga B6, Berninijevo *Zamaknjenje svete Tereze* s primerjavo s Kalinovimi *Otroškimi igrami* (141 kandidatov). Najmanj kandidatov se je odločilo za nalogo B8 s temeljnim arhitekturnim spomenikom *Bauhaus* (97 kandidatov).

Najtežja vprašanja v izpitni poli 2 so se nanašala na opredelitev osebnega odnosa do primerjanih del, temeljnega spomenika s primerjanim delom, in sicer vprašanja B6.6 (IT = 0,20), B7.6 (IT = 0,25), B8.6

(IT = 0,29), še nižji indeks težavnosti je bil spet pri celotnem vtisu besedila, pri vprašanjih B6.7 (IT = 0,09), B7.7 (IT = 0,16), B8.7 (IT = 0,19). V A-delu je bilo najtežje vprašanje A4.1 (IT = 0,20), ki je spraševalo po nahajališču Kraljevega likovnega dela, ki se nahaja v prestolnici Jugoslavije. Vprašanje je bilo nekoliko zapleteno zastavljeno. Kljub temu da je bil odgovor sugeriran, ni jasno, ali kandidati niso razumeli vprašanja ali res tako slabo poznajo polpreteklo zgodovino.

Obe izpitni poli sta po težavnosti dokaj izenačeni, kar je razvidno iz preglednice 4.2.1. Po indeksu težavnosti imata izpitni poli nekoliko nižji indeks kot lani. Rezultati so spet za odtenek slabši kot lani, glede na to, da smo ponovno znižali običajne meje med ocenami. Letošnja generacija maturantov je začela srednješolsko izobraževanje v času kovida, katerega posledice še vedno povezujemo z nekoliko slabšimi rezultati.

Posamezne naloge in vprašanja so tako v težavnosti kot tudi v izbirnosti med sabo precej izenačena, med njimi ni bilo večjih odstopanj oziroma so manjša kot v preteklih izpitnih polah. Splošno opažamo, da indeks težavnosti nalog in vprašanj v primerjavi s preteklimi leti rahlo pada, torej so kandidatom izpitne pole vedno težje, kljub temu da zadnja leta res veliko premišljujemo in se ukvarjamo z obliko, preciznostjo in jasnostjo vprašanj. Opažamo, da ravno slabo bralno razumevanje in nenatančno zapisovanje odgovorov kandidatov sorazmerno z leti vedno bolj narašča in da je posledica tega tudi, da indeks težavnosti pada. Afinite kandidotov do posameznih obdobij se nekako spreminjajo oziroma ne izstopajo več, kot je bilo to pred tem. Letos je presenečenje težavnost oziroma slabši rezultat pri nalogah, povezanih z egejskimi civilizacijami in baročno arhitekturo, ki sta bili običajno precej priljubljeni temi. Po drugi strani pa opažamo boljši rezultat in večjo priljubljenost umetnosti 20. stoletja. Ali je to povezano z zahtevnostjo vprašanj za posamezne teme, morda res s poudarkom učiteljev v šoli ali pa s preferencami kandidatov, lahko samo ugibamo. Verjetno pa je povezano z vsemi tremi dejavniki.

Oblikovanje osebnega mnenja o izbranih delih v odprtem tipu nalog nekako ostaja na mrtvi točki, ker je ta postavka vsako leto slabša, in to že nekaj let, kljub opozorilom učiteljem in kandidatom ni doseženih rezultatov. Verjetno bo treba tudi razmisliti o ocenjevanju vtisa celotnega besedila.

Še vedno so večji problem vprašanja, povezana z ikonografijo motivov. Tudi ko se zahteva neka bolj abstraktna ali poglobljena razlaga, opažamo vidno slabše rešitve.

Pri nalogi A.2 (IP2) o baročni arhitekturi in vprašanju A5.5 (IP1) v zvezi mariološko ikonografijo menimo, da sta k težavnosti bolj kot neznanje botrovala nenatančnost in poenostavljanje zapisanih rešitev, zaradi katerih kandidati niso dobili točke.

Je pa letos vidno boljši rezultat indeksa težavnosti pri dveh postavkah naloge odprtega tipa, pri opisovanju oblikovnih značilnosti temeljnega likovnega dela in primerjavi z drugim likovnim delom. Tukaj so kandidati uspešnejši, kot so bili pretekla leta.

Pri umetnostnozgodovinskem praktikumu so kandidati povprečno dosegli 19,06 točke od 20 možnih (lani: 28,37; predlani: 28,07 od možnih 30), z IT 0,95 (lani: 0,95; predlani: 0,94). Notranji del izpita je tako še vedno najmanj zahteven del izpita. Rezultati so podobni tistim iz prejšnjih let, tudi razmerje med zunanjim in notranjim izpitom je že več let enako.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Največji težavi sta neuporaba pravopisnih pravil v zapisanih odgovorih – skromnost besednega zaklada, izpuščanje črk, fonetični zapisi, uporaba velike in male začetnice, in slabo bralno razumevanje.

Kandidati imajo največ težav s pisnim izražanjem, zato zaradi nepravilno zapisanih strokovnih izrazov in imen, nejasno formuliranih povedi in posplošitev, ne dosegajo zelenih točk.

Vedno več je okrajšav, npr. namesto rešitve 2. svetovna vojna samo vojna, namesto rešitve politična propaganda samo propaganda, namesto zgodovinske okoliščine protireformacija navedejo vera; enako je z navajanjem npr. arhitekturnih značilnosti obdobja, kjer je zapis samo steber ali kupola, ali pa za oblikovno značilnost kiparstva kandidati navedejo čustven izraz ipd. Vprašanja zahtevajo običajno novosti ali posebnosti v značilnostih umetnostnega obdobja, navedbo konkretnih okoliščin ali oblikovnih/vsebinskih značilnosti ..., zato takšnih odgovorov nismo upoštevali.

Zadnja leta vztrajamo pri pravilnem zapisu vsaj strokovnih izrazov, pa se še vedno znajdemo v zagati, kako točkovati neustrezne izraze.

Kandidati vprašanja velikokrat ne preberejo natančno oziroma ne razumejo, kaj to od njih zahteva. Še vedno opažamo slabo razlikovanje med oblikovnimi in vsebinskimi značilnostmi likovnih del. Kandidati velikokrat ne razumejo, kaj morajo opazovati oziroma kaj se od njih zahteva v vprašanju.

Še vedno je zelo skromno tudi oblikovanje lastnega osebnega mnenja o temeljnih spomenikih. Res je ta del vrednoten samo z dvema točkama, vendar se le redko zgodi, da kandidati tukaj prejmejo obe točki.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Ocenjevalci so že med ocenjevanjem opazili, da je manj odličnih kandidatov, da prevladuje dobro povprečje. Vsi ugotavljajo skromnejše pisno izražanje, posploševanje in poenostavljanje zapisov rešitev.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine je opravljalo 338 gimnazijcev, ki so prvič opravljali celotno maturo, torej je bilo treba oceniti 676 izpitnih pol. Del A izpitne pole je ocenil po en zunanji ocenjevalec, del B pa po dva. Pri ocenjevanju je sodelovalo enajst zunanjih ocenjevalcev in štirje člani DPK SM za umetnostno zgodovino.

Kontrolno so bile ocenjene izpitne pole petih kandidatov, ki so bili eno ali dve odstotni točki pod mejo za pozitivno oceno. Tretje ocenjevanje so izvedli štirje člani DPK SM za umetnostno zgodovino.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Ugovor na oceno je podalo štirinajst kandidatov (leta 2023: 9, 2022: 12, 2021: 8, 2020: 6, 2019: 12).

Izpitne pole sta še enkrat pregledala izvedenca, ki sta preverila, ali so ocenjene v skladu z *Navodili za ocenjevanje*.

Pri dveh kandidatih se je število doseženih točk zvišalo, vendar se ni nobenemu kandidatu spremenila tudi ocena izpita. Povprečna sprememba je bila 0,5 točke.

Ponovno opažamo porast neutemeljenih in nesmiselnih ugovorov. Glede na to, da kandidatom ugovore sestavljajo plačljive profesionalne agencije, ki so se specializirale za tovrstne vloge in morajo opravičiti svoje delo, se velikokrat ugovarja točkovanju popolnoma nesmiselnih rešitev kandidatov in ugovori izgubljajo svojo vsebinsko kredibilnost. Še posebej zato, ker se vedno moderira in ocenjuje kandidatom izjemno prijazno. Zato bi bilo smiselno razmisliti, da bi se minus točke pri ugovoru upoštevale pri izračunu končne ocene.

To bi zahtevalo večji premislek in angažma kandidatov pri ugovoru ter razmislek, ali bodo to pravico uveljavljali ali ne.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Uspeh kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine je bil slabši kot lani, zato smo meje med ocenami glede na preteklo leto, ko smo jih dvignili nazaj na običajno točkovanje, ponovno spustili, in sicer za eno točko oziroma za dve točki za oceno 5.

Glede na indeks težavnosti sta bili obe izpitni poli dokaj izenačeni, druga izpitna pola je bila za malenkost težja od prve. Izenačenost po težavnosti med deloma A (vprašanja polodprtega tipa) in B (vprašanja odprtega tipa) je pri prvi izpitni poli zelo dobra, pri drugi pa je razlika za malenkost večja. Skupni indeks težavnosti je glede na lani nekoliko nižji. Slabši uspeh na maturi povezujemo z dejstvom, da je letošnja generacija maturantov svoje srednješolsko izobraževanje začela v kovidnem času.

Pri notranjem delu izpita, pri umetnostnozgodovinskem praktikumu, kandidati enako kot vsa leta doslej dosegajo največ točk, indeks težavnosti ostaja zelo visok.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Kakovost izpitnih pol je ustrezna. Taksonomske stopnje so zastopane v primernem razmerju, v skladu z veljavnim predmetnim izpitnim katalogom. Izpitne pole so v tematskem smislu uravnotežene. V prvi izpitni poli so se naloge, ki jih je izbralo največ kandidatov, izkazale tudi za najlažje: to sta bili naloga A4 na temo italijanske renesanse ter naloga B6 na temo Mironovega *Metalca diska*. V drugi izpitni poli sta bili največkrat izbrani nalogi A1 na temo Caravaggia ter B6 na temo Berninijevega *Zamaknjenja sv. Tereze*, najlažji pa naloga A5 na temo umetnosti druge polovice 20. stoletja ter naloga B7 na temo Courbetovega *Pogreba v Omansu*.

Pri pripravljanju letošnjih izpitnih pol smo še bolj kot ponavadi pazili na jasnost in natančnost postavljenih vprašanj, kar pa se žal ni tudi odrazilo v boljših odgovorih. Bralno razumevanje kandidatov je očitno vedno slabše.

6.3 Druge ugotovitve

Letos sta bili pri kandidatih v prvi izpitni poli, po lanski izenačenosti, ponovno bolj priljubljeni temi antične grške ter italijanske umetnosti. Presenetila je večja težavnost teme baročne arhitekture, ki je bila običajno precej priljubljena, ter manjša težavnost in večja priljubljenost tem umetnosti 20. stoletja.

Kandidati imajo že vrsto let težave s pisnim izražanjem, odgovarjajo nejasno in posplošeno; površno preberejo vprašanje in napačno odgovorijo; težave imajo s pravilnim zapisovanjem strokovnih izrazov in tudi z njihovim razumevanjem. Še vedno opažamo slabo razlikovanje med oblikovnimi in vsebinskimi značilnostmi likovnih del.

V delu B še naprej ostaja zelo skromno artikuliran lastni odnos do umetniških del, zelo redki kandidati dosežejo obe možni točki. Z uvedbo točke za celostni vtis besedila (še) nismo dosegli svojega cilja, zelo redki kandidati so se potrudili s smiselnim in ustrezno strokovnim načinom pisanja. Kandidati pa so bili boljši kot doslej v opisovanju oblikovnih značilnosti izbrane umetnine in v primerjanju z drugo umetnino.

Opravili smo precej natančno moderacijo in s tem dosegli, da kontrolnega in tretjega ocenjevanja ni bilo veliko. Štirinajst kandidatov (lani: 9, predlani: 12) je vložilo ugovor na oceno. Pri dveh kandidatih se je zvišalo število točk, vendar se ocena izpita ni nikomur spremenila. Zadnja tri leta opazamo porast neutemeljenih, tudi povsem »za lase privlečenih« ugovorov. Predlagamo razmislek o tem, da bi se tudi minus točke pri ugovoru upoštevale pri izračunu končne ocene.

Število oziroma delež kandidatov, ki so na splošni maturi izbrali umetnostno zgodovino, je po dveh letih upadanja nekoliko zrasel (kandidati SM letos: 372, lani: 313; delež SM letos: 5,9 %, lani: 5,2 %), še nekoliko zraslo je tudi število kandidatov poklicne mature (kandidati PM letos: 27, lani: 24).